

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

05.10.2026, 22.00 - 05.10.2026, 22.10

1. Lausuntoa antavan rooli *

Organisaation puolesta, organisaation nimi:

Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvosto

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Suvi
Sukunimi	Haikola
Sähköposti	suvi.haikola@haapavesi.fi

3.

Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvosto ei hyväksy Haapaveden arviointi- ja kuntoutusyksikön lakkauttamista eikä sen toiminnan siirtämistä kauemmas paikkakunnalta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto pitää suunniteltua muutosta erityisesti ikäihmisten ja paljon palveluita tarvitsevien kuntalaisten näkökulmasta epäinhimillisenä. Muutos johtaisi tilanteeseen, jossa hauraassa kunnossa olevia ihmisiä kuljetettaisiin pitkiä matkoja yksiköstä toiseen. Hoito- ja kuntoutuspalvelujen tulisi tukea ihmisen hyvinvointia, toimintakykyä ja turvallisuuden tunnetta, ei lisätä kuormitusta ja epävarmuutta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto muistuttaa, että palvelujen järjestämisessä on huomioitava myös ihmisarvo. Kaikkea päätöksentekoa ei voida perustaa yksinomaan taloudellisiin säästöihin. Erityisesti ikäihmisten, muistisairaiden ja vammaisten henkilöiden kohdalla on arvioitava muutosten inhimilliset vaikutukset sekä vaikutukset elämänlaatuun.

Haapaveden alueella välimatkat ovat pitkiä, ja teiden kunto on paikoin heikko. Pitkät kuljetukset voivat aiheuttaa sairaille, kivuliaille tai toimintakyvyltään heikentyneille henkilöille tarpeetonta fyysistä rasitusta ja jopa kipua. Lisäksi siirtymisiin kuluva aika on pois kuntoutumisesta ja levosta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on huolissaan myös siitä, että jo nykyisin muistisairaita ikäihmisiä joudutaan kuljettamaan hoitopaikkojen välillä jopa yöaikaan. Tällaiset siirrot lisäävät tutkitusti hämmennystä, turvattomuuden tunnetta ja toimintakyvyn heikkenemisen riskiä. Arviointi- ja kuntoutusyksikön lakkauttaminen uhkaisi lisätä tällaisia tilanteita entisestään.

Haapaveden arviointi- ja kuntoutusyksikkö tarjoaa lähipalvelun, jonka avulla kuntalaiset voivat saada tarvitsemansa arvioinnin, kuntoutuksen ja jatkohoidon mahdollisimman lähellä omaa kotiaan, omaisiaan ja muuta tukiverkostoaan. Lähipalveluiden merkitys korostuu erityisesti ikääntyvän väestön alueella.

Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvosto katsoo, että arviointi- ja kuntoutusyksikön säilyttäminen Haapavedellä on sekä inhimillisesti että palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta välttämätöntä. Vanhus- ja vammaisneuvosto esittää, että yksikön lakkauttamisesta luovutaan ja että päätöksenteossa huomioidaan aidosti kuntalaisten hyvinvointi, ihmisarvo ja yhdenvertaiset palvelut.

Vanhus- ja vammaisneuvosto haluaa nostaa esiin myös muutoksen vaikutukset omaisten mahdollisuuksiin osallistua läheisensä hoitoon, kuntoutukseen ja arjen tukemiseen. Monen ikäihmisen tärkein tuki on samanikäinen puoliso tai muu iäkäs omainen, jonka toimintakyky on voinut jo heikentyä. Jos arviointi- ja kuntoutuspalvelut siirtyvät kauemmas, omaisten

mahdollisuudet vierailta ja osallistua hoidon suunnitteluun vähenevät merkittävästi. Kaikilla ei ole käytössään omaa autoa tai mahdollisuutta ajaa pitkiä matkoja, eikä alueella ole kattavaa julkista liikennettä, jonka avulla vierailut olisivat helposti toteutettavissa. Tämä lisää ikäihmisten yksinäisyyttä ja eristäytymistä sekä heikentää omaisten mahdollisuuksia tukea läheisensä kuntoutumista ja hyvinvointia. Läheisten läsnäolo on usein merkittävä osa toipumista, kuntoutumista ja turvallisuuden tunteen säilymistä.

Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvoston puolesta
Ronald von Schulmann, puheenjohtaja